

# ดร.ยงยุทธ ยุทธวงศ์

## นักวิทยาศาสตร์ผู้รู้ลึกในด้านสังคม-วัฒนธรรม (จบ)



ด้วยความรู้ความสามารถรอบด้าน ทำให้ ดร.ยงยุทธ ยุทธวงศ์ มีโอกาสได้ทำงานที่ถนัดหลายด้าน และมีความเจริญก้าวหน้าทางราชการตลอดมา จนได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้เป็นศาสตราจารย์ในปี 2526 ได้เป็นศาสตราจารย์พิเศษระดับ 11 ในปี 2532 ได้รับเชิญให้เป็นศาสตราจารย์อาคันตุกะ (Visiting Professor) ที่มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ซานฟรานซิสโก ในปี 2533 และที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด สหรัฐอเมริกา ในปี 2551

ตลอดชีวิตราชการ ศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้ผ่านการทำงานมาอย่างหลากหลาย เช่น เป็นผู้อำนวยการคนแรกของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช. 2535-2541) และผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (2528-2534)

มีบทความวิจัยในวารสารนานาชาติ 140 เรื่อง ผลงานที่สำคัญคือการค้นพบโครงสร้างของเอ็นไซม์ที่เป็นเป้าหมายของยามาลาเรียประเภทแอนดิโฟเลต ทำให้สามารถออกแบบและสังเคราะห์ยาใหม่ที่มีฤทธิ์ต่อเชื้อที่ดื้อยาได้ ซึ่งยา P218 ที่ได้พัฒนาขึ้นมา กำลังได้รับการทดสอบโดยองค์การ MMV (Medicines for Malaria Venture) เพื่อเป็นยามาลาเรียตัวใหม่

หนึ่งในผู้ริเริ่มปรับปรุงนโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ จนมีการจัดตั้งกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน ในปี 2522 ร่วมจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตั้งแต่แผนที่ 4 นอกจากนี้ยังร่วมจัดตั้งสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) และเป็น



กรรมการนโยบายและบริหาร (จากปี 2528) เป็นผู้ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

กรรมการผู้ก่อตั้งและประธาน (2542-2546) บัณฑิตสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (Thai Academy of Science and Technology) เป็นประธานคณะกรรมการบริหาร สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2548-2549) ประธานกรรมการ มูลนิธิพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (จาก 2545) ประธานโครงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับเด็กและเยาวชน ของ สวทช. (2540-2549) ประธานคณะกรรมการบริหาร สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (จาก 2552) กรรมการฝ่ายวิทยาศาสตร์ของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม กรรมการสาขาเคมีและเภสัชของคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ กรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติ (จาก 2547) และกรรมการนโยบาย

ปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (จาก 2552) กรรมการบริหาร โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (จาก 2552) ประธานคณะกรรมการบริหารและกำกับทิศทางความร่วมมือทางวิชาการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม (จากปี 2555)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยหลายแห่ง กรรมการของธนาคารกสิกรไทย (2543-2557) บรรณาธิการคนแรก (2517-2526) ของ

Journal of the Science Society of Thailand และเป็นบรรณาธิการอีกครั้งหนึ่ง (2542-2543)

โดยเปลี่ยนชื่อวารสารเป็น ScienceAsia เป็นบรรณาธิการ ASEAN Journal on Science and Technology for Development (2534-2535)

เป็นประธาน Subcommittee on Infrastructure and Resources Development, ASEAN Committee on Science and Technology (2542-5) กรรมการของ Scientific and Technical Advisory Committee ของ Special Programme for Research and Training in Tropical Diseases องค์การอนามัยโลก (2543-2546) กรรมการที่ปรึกษาของโครงการ Grand Challenges for Global Health ของมูลนิธิ Bill and Melinda Gates Foundation (2546-2553)

กรรมการที่ปรึกษาของโครงการ Drugs for Neglected Diseases Initiative (2546-2549) Fellow, Third World Academy of Science (2535), Foreign Fellow, Australian Academy of Technological Science and Engineering (2540)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2549-2551) รักษาการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2550-2551) และรองนายกรัฐมนตรี (2557)

ได้รับรางวัล “นักวิทยาศาสตร์ดีเด่น” จากมูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2557) รางวัล ASEAN Science and Technology Meritorious Service Award จากองค์การอาเซียน (2541) รางวัลนักเรียนทุนรัฐบาลดีเด่น (2545) รางวัลผลงานวิจัยเกียรติยศ สกว. ประเภทรางวัลผลงานวิจัยวิทยาศาสตร์ชีวภาพที่ได้รับการอ้างอิง (citation) สูงสุด (2546) รางวัล Nikkei Asia Prize for Science, Technology and

Innovation จากนิกเกอิ ญี่ปุ่น (2547) ได้รับการคัดเลือกเป็นบุคคลดีเด่นของชาติโดยคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ (2547) รางวัลมหิดลวิทยานุสรณ์ (2548) หนังสือพิมพ์ The Nation ได้จัดให้เป็น 1 ใน 35 คนผู้มีบทบาทสูงต่อประเทศไทยในช่วง 35 ปีที่ผ่านมา (2549) และหนึ่งใน “most internationally acclaimed Thais” (2554)

ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ซีวเค็ม)

มหาวิทยาลัยมหิดล (ซีวเค็ม) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (ซีวเค็ม) และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (เค็ม)

ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มหาปรมาภรณ์ช้างเผือกและมหาวิกรมภู

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ยังเป็นผู้ศึกษารัฐบาลในด้านการศึกษาสังคม ศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา และวรรณกรรม ทั้งตะวันออก-ตะวันตก สามารถนำความรู้ความเข้าใจเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้กับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม-การศึกษา ตลอดจนความแปลกแยกทางวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพในหลายมิติ

ศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ และรองศาสตราจารย์ อรุณา ยุทธวงศ์ มีบุตร-ธิดา 2 คน คือ ณมน และ รสา ยุทธวงศ์ ธิดาคณโฑคือ ณมน ได้รับทุนรัฐบาลไปศึกษาต่อระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ในมหาวิทยาลัยชื่อดังสหรัฐอเมริกา กลับมารับราชการในกระทรวงการต่างประเทศ ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา ณ สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศสวิตเซอร์แลนด์ในขณะนี้ ส่วนบุตรชายคนเล็ก รสา จบปริญญาตรีด้านเศรษฐศาสตร์ และการบัญชี จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาโทด้านบริหารจัดการภาคภาษาอังกฤษที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่มีความสนใจจะประกอบอาชีพเป็นนักบินพาณิชย์ จึงทำงานเป็นนักบินของบริษัท การบินไทย

บุตร-ธิดาทั้งคู่สมรสแล้ว แต่ยังไม่มียาหาให้ปู่-ย่า ตา-ยาย ได้ชื่นชม ■